

europes. Amb aquesta formació va interpretar els quartets clàssics (Hydn, Mozart, Beethoven) i també obres contemporànies com el Quartet de Ravel (que avui escoltarem) o dues obres compostes per ell mateix: el Quartet per l'Art (1914) i Vistes al Mar (1920). De manera semblant a la de Turina, la inspiració que va moure Toldrà a agafar la ploma va ser l'amor a la seva terra. Vistes al Mar és una de les millors obres del repertori musical català. Traspua energia, vitalitat, llum i color des del primer compàs. És l'exemple perfecte per explicar què és la música amb color mediterrani. Toldrà va pintar musicalment tres poemes de Joan Maragall (La ginesta altra vegada, Allà en les llunyanies i La mar estava alegre) i en va capturar l'essència, l'olor, el ritme i el color. La natura és la força que inspira l'obra i des de la seva estrena al Palau de la Música el 31 de maig de 1921 és l'obra catalana per a quartet de corda més interpretada de tots els temps.

Maurice Ravel va compondre una Sonata per a violí i piano quan era estudiant al Conservatori de París, però la va guardar en un calaix

biografia

Cosmos Quartet

Nascut a Barcelona el 2014, el Cosmos Quartet s'ha consolidat com un dels quartets de corda més atractius del panorama cambrístic actual. El 2018 va obtenir els primers premis en els concursos Irene Steels-Wilsing Foundation Competition de Heidelberg i Música de Cambra BBVA Montserrat Alavedra, entre altres. El grup ha estat convidat a participar al Streichquartettfest de Heidelberg, l'Auditori de Barcelona, la Schubertiada, la Quinzena Musical Donostiara, el Palau de la Música Catalana, el Wigmore Hall de Londres, el Gent Festival van Vlaanderen a Bèlgica, el Festival Pau Casals, el Festival de Torroella de

organitza:

iber:Camera

i mai no la va treure. Per això, aquest Quartet de corda es considera la seva primera obra cambrística, estrenada a París el 1904, i dedicada "Al meu estimat mestre Gabriel Fauré". L'obra va ser un èxit i aviat s'en van fer interpretacions per tota Europa. L'inici planteja un ambient dolç, subtil i refinat conduït per dos temes principals que aniran apareixent al llarg de l'obra. El segon moviment és un scherzo, àgil, rítmic i bromista que combina tècniques diverses —pizzicato, ambigüetat en ritmes binaris i ternaris, trinos, harmònics, síncopes— que desenvolupen en un contundent pizzicato final. El tercer moviment recupera l'ambient somniador i dona un paper relevant a la viola. Finalment, el darrer moviment recupera els dos temes inicials —amb forma i ritme modificats— i esdevé un remolí de notes on el virtuosisme instrumental s'imposa per sobre el de la forma: llibertat total per a un compositor que havia de passar a la història com un dels més brillants a l'hora de combinar la tradició i la modernitat.

David Puertas Esteve, divulgador musical

Montgrí, el East Neuk Festival a Escòcia i la Temporada Ibercamera a l'Auditori de Girona.

El quartet toca amb instruments construïts ex professo pel prestigiós lutier barceloní David Bagué.

amb el suport de:

col·labora: —

festival:Cervià

XVè aniversari

cosmos quartet

bernat prat violí

helenasatué violí

lara fernández viola

oriol prat violoncel

turina / toldrà / ravel

diumenge 21 de setembre de 2025, 19:00 h
monestir de santa maria de cervià de ter

joaquín turina

(1882-1949)

la oración del torero, op. 34 (1925)

eduard toldrà

(1895-1962)

quartet per a corda “vistas al mar” (1920)

- I. La ginesta (Allegro con brio)
- II. Allà a les llunyanies de la mar (Lento)
- III. La mar estava alegre (Molto vivace)

maurice ravel

(1875-1937)

quartet per a corda en fa major (1902-1903)

- I. Allegro moderato – très doux
- II. Assez vif – très rythmé
- III. Très lent
- IV. Vif et agité

duració estimada del concert: 90 minuts (pausa inclosa)

El quartet de corda és la formació cambrística per excel·lència. Compositors i intèrprets li tenen adoració, i el públic també. Aquesta formació permet al compositor treballar quatre veus de forma autònoma oblidant la idea d'una melodia solista acompanyada. En el quartet de corda el paper de cada instrument s'entrecreu amb el dels altres adquirint protagonisme similar al llarg de l'obra i, tímbricament, és un terreny d'experimentació contínua, no solament per les àmplies tessitures que permeten els instruments sinó també per les diferents possibilitats tècniques que ofereixen. Tocar en un quartet és el somni de qualsevol músic.

Des de l'època de Haydn, les possibilitats del quartet de corda han estat investigades per gairebé tots els compositors. I esmentem Haydn perquè els seus quartets van ser els primers que van crear escola. Va ser ell qui, a partir dels sis quartets publicats com a opus 9 escrits el 1770, va posar les bases del “quartet clàssic” definint-lo com una obra culta i selecta en quatre moviments. Podem dir que, juntament amb Boccherini, però cadascú pel seu costat, va ser el creador d'aquest nou gènere. Des d'aleshores, la literatura musical per a quartet no ha parat de créixer i d'evolucionar. Avui escoltem tres obres d'inicis del segle XX, molt allunyades de l'estètica de Haydn: la de Ravel és de 1904, la de Toldrà de 1920 i la de Turina, de 1925, justament de fa 100 anys.

Joaquín Turina havia estudiat piano a Madrid i a París i va ser a la capital francesa on va conèixer Albéniz i on el de Camprodón el va animar a escriure obres d'esperit hispànic. Turina li va fer cas i al llarg de la seva carrera ja mai va abandonar aquesta característica en les seves obres. Els títols de les seves obres més destacades són aclaparadors: Sevilla, per a piano (1908), Mujeres españolas, també per a piano (1916 i 1923), Canto a Sevilla (1925), Sinfonía Sevillana (1920) o les famoses —i també andalusistes— Danzas fantásticas (1919). Totes elles són obres de gran quali-

tat, brillants, plenes de ritme i de color, i mai cauen ni en el mal gust ni en el recurs fàcil de “la pandereta i la castanyola”. Turina coneixia molt bé els recursos compositius (va ser catedràtic de Composició a Madrid), coneixia profundament els instruments (recordem que també va ser un destacat director d'orquestra) i estimava la seva terra, a la qual va dedicar la major part de la seva obra.

Una de les obres més famoses de Turina és La oración del torero. Es tracta d'una obra de deu minuts de música amb majúscules de la qual, a priori, semblava que mai ningú no en sentiria a parlar. I és que l'origen de l'obra és ben curiós: el quartet de llauts dels germans Aguilar va demanar a Turina que els escrivís una obra per a incorporar-la al seu repertori. Turina s'hi va posar i el 6 de maig de 1925, la va tenir enllestida. L'obra, però, no va quedar per a ús exclusiu de quatre llauts sinó que, el mateix Turina, veient que l'obra li havia quedat prou bé, immediatament la va instrumentar per a quartet de corda. El mateix Turina explicava amb aquestes paraules l'origen de l'obra: “Una tarda de braus en una plaça de Madrid vaig veure clara l'obra. Jo era al pati de cavalls i allà, darrere una petita porta, estava la capella on anaven a resar els toreros una estona abans d'enfrontar-se a la mort. Aleshores se'm va oferir amb tota plenitud el contrast subjectivament musical i expressiu del batibull llunyà de la plaça, del públic que espera la festa, amb el recolliment dels qui, davant aquell altar, pobre i ple d'entranyable poesia, venien a pregar a Déu per la seva vida, pel dolor, per la il·lusió i per l'esperança que potser deixarien per sempre al cap d'uns minuts en aquell ruedo ple de riures, de música i de sol”.

Eduard Toldrà va destacar en tres facetes musicals: com a violinista, com a director i com a compositor. La seva etapa de violinista la va començar de ben jove i als 16 anys ja havia fundat el Quartet Renaixement, amb el qual faria més de 200 concerts a Catalunya i a diferents ciutats